คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

Desirable Characteristics of School Administrators in the Digital Age under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 1

วิไล พรมดาว[1*], อธิป เกตุสิริ[2] , พงษ์ธร สิงห์พันธ์[3]
Wilai Phromdao[1*], Atip Ketusiri[2], Pongthorn Singphan[3]

[1,2,3] สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
[1,2,3] Educational Administration, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

*Corresponding email: wilai.paG63@ubru.ac.th
Received: 13 March 2022; Revised: 18 April 2022; Accepted: 26 April 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาคุณลักษณะ เปรียบเทียบคุณลักษณะ และศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 457 คน โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีของครอนบาค เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2)ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามตำแหน่งและวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และการจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบดังนี้ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเพื่อให้เพื่อนร่วมงานได้มีการปรับตัวและติดตามการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ 2) การสร้างวัฒนธรรมการทำงานบนโลกดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างวัฒนธรรมการทำงานบนโลกดิจิทัลให้เกิดขึ้นและเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน โดยวัฒนธรรมนี้ต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน 3) การสร้างแรงจูงใจในการทำงานยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีกระบวนการทำงานที่ส่งเสริม สร้างแรงจูงใจ ชมเชย ลดอุปสรรคในการทำงาน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

4) การเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลการในโรงเรียน รู้จักใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับหน่วยงานองค์กร มีคุณธรรม จริยธรรม สร้างความตระหนักถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน

คำสำคัญ : คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to study the characteristics of Compare features and study guidelines for developing desirable characteristics of educational institution administrators in the digital era. Under the Office of Ubon Ratchathani Elementary Education Service Area 1, the research sample consisting of 457 school administrators and teachers was obtained by determining the sample size of Craigie and Morgan by random sampling. Accessible tools used in this research were questionnaires and interview forms, and the total reliability of Cronbach's alpha was 0.97. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The results were as follows: 1) Desirable characteristics of school administrators in the digital era Under the Office of Ubon Ratchathani Elementary Education Service Area 1, the overall level was high. 2) Comparison of desirable characteristics of educational institution administrators in the digital era Under the Office of Ubon Ratchathani Elementary Education Service Area 1, classified by gender, overall, there was no difference. Classification by position and educational qualifications. The overall picture is different. Moreover, classification according to work experience is no difference was statistically significant at the .01 level. .3) Guidelines for developing desirable characteristics of school administrators in the digital era Under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 1, found as follows: 1) Building a digital vision School administrators must set clear goals and visions for their colleagues to adapt and monitor the digital transformation regularly. 2) Creating a digital work culture. School administrators need to create a digital workplace culture that is inclusive and accepted in schools. This culture must be in the same direction. 3) Motivation for working in the digital age. Educational institution administrators must have a working process that promotes creating motivation and compliments to reduce obstacles in work. To incentivize the use of digital technology 4) Digital citizenship School administrators, teachers, and school personnel Know how to use digital technology for the organization's maximum benefit. Have morals and ethics. Raise awareness of using digital technology in work.

Keywords : Desirable Characteristics, School Administrators

บทนำ

ในปัจจุบันเป็นยุคของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่างๆที่มีอยู่ในสังคม ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่ทุกเวลา ผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของระบบสารสนเทศ (Information System) เพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ของสถานศึกษาซึ่งมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ICT (Information and Communication Technology) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT (Information and Communication Technology) ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่าแท้จริง สอดคล้องกับ จิณณวัตร ปะโคทัง (2561: 255-256) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการโดยเฉพาะในด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมหรือการเข้าไปมีหุ่นส่วนในกิจการด้านการจัดการศึกษาดิจิทัลในระบบต่างๆ ซึ่งเริ่มต้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา ทำให้การสื่อสารออนไลน์เข้ามามีบทบาท โดยเฉพาะในสถานการณ์ในปัจจุบันที่ทั่วโลกกำลังเจอกับปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและยกระดับในการสื่อสารระดับสถานศึกษา การสื่อสารการเรียนรู้หรือองค์ความรู้ในระหว่างผู้ปกครอง นักเรียนตลอดจนการสื่อสาร มีส่วนร่วมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ จากพี่เลี้ยงในระดับสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นๆที่มีความสามารถในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยุคดิจิทัล และมีการใช้นวัตกรรมแบบใหม่ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องก้าวข้ามในการเข้าไปสู่กลยุทธ์ที่สำคัญอย่างไปสู้เป้าหมาย ในการพัฒนาสถานศึกษาในยุคดิจิทัลให้เกิดความเข้มแข็งแก่ผู้รับบริการต่อไป

ปัจจุบันพบว่ามีผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำ หรือหัวหน้างานหลายท่านที่ประสบปัญหาการดำเนินงานในองค์กร เพราะการบริหารคนและการอยู่ร่วมกันในที่ทำงานกับบุคลอื่นย่อมเลี่ยงที่จะไม่เผชิญหน้ากับความขัดแย้งในเรื่องของคน โดยเฉพาะผู้ใต้บังคับบัญชา เพราะผู้ร่วมงานล้วนมาจากสภาพแวดล้อมและการศึกษาต่างกัน ซึ่งเหตุเกิดผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ความสามารถในการบริหารงานการไม่จัดระบบหรือแบบแผนในการปฏิบัติงาน ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ขาดความยุติธรรม ขาดการพัฒนาบุคลิกภาพ ขาดภาวะในการเป็นผู้นำ ขาดความรอบคอบในการตัดสินใจมีความเสื่อมเสียในเรื่องส่วนตัว รวมทั้งไม่มีเครือข่ายในการเป็นต้นแบบที่ดีและถูกต้อง ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของของผู้บริหารทั้งสิ้น (บูรชัย ศิริมหาสาคร 2549: 98 อ้างถึงในสามารถ ฟองศิริ 2558:3) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์จะต้องมีทักษะความชำนาญ 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 239 แห่ง ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 218 คน พบปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (สพป.อุบลราชธานี เขต 1, 2564) ในบางส่วนนั้นยังขาดทักษะ หรือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ โรงเรียนมีวิสัยทัศน์ด้าน ICT (Information and Communication Technology) ที่ยังไม่ชัดเจน การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานยังไม่ได้ประสิทธิภาพที่มากพอและพียงพอต่อการใช้งาน ขาดการจูงใจเพื่อนร่วมงานหรือขาดการส่งเสริม

สนับสนุนบุคลากรของสถานศึกษาให้นำความรู้ด้าน ICT (Information and Communication Technology) มาใช้สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ผู้บริหารบางคนขาดความน่าเชื่อถือ ไม่มีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อนร่วมงานขาดความศรัทธาในตัวผู้บริหารสถานศึกษา บางคนวางตัวไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ (สพป.อุบลราชธานี เขต 1, 2564) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามภารกิจหน้าที่ของผู้บริหารและสอดคล้องกับความต้องการของครูในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,980 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 218 คน และข้าราชการครูจำนวน 1,762 คน

1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 457 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 140 คน และข้าราชการครู 317 คน โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie &Morgan, 1970: 608)

1.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน เลือกด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth interview) โดยคุณสมบัติในข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้ 1) มีประสบการณ์การบริหารงานโรงเรียนด้านเทคโนโลยีดิจิทัล 2) มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล 3) เข้าประกวดในรางวัลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีดิจิทัล

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) เพศ ได้แก่ ชาย,หญิง 2) ตำแหน่ง ได้แก่ผู้ บริหารสถานศึกษา, ครูผู้สอน 3) วุฒิการศึกษา ได้แก่ ระดับปริญญาตรี,สูงกว่าระดับปริญญาตรี และ4) ประสบการณ์ในการทำงาน ได้แก่ ต่ำกว่า 10 ปี,ตั้งแต่ 10-20 ปี และ มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

ตัวแปรตาม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารของเอกชัย กี่สุขพันธ์ (2553) ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน

คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 2) การสร้างวัฒนธรรมการทำงานบนโลกดิจิทัล 3) การสร้างแรงจูงใจในการทำงานยุคดิจิทัล 4) การเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล

3. ขอบเขตเนื้อหา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน คือ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการทำงานบนโลกดิจิทัล 3) ด้านการสร้างแรงจูงใจในการทำงานยุคดิจิทัล 4) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 102 - 103) โดยการสร้างและการตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล นำไปสร้างและปรับปรุงแบบสอบถามตามนิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) นำมาคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลองที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนจังหวัดอุบลราชธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ขึ้นไป นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด 2553: 103) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยต่อไป โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูล เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยสอบถามใน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการทำงานบนโลกดิจิทัล 3. ด้านการสร้างแรงจูงใจในการทำงานยุคดิจิทัล 4. ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน ทั้ง 4 ด้าน

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก มีประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 2) ด้านการสร้าง

วัฒนธรรมการทำงานบนโลกดิจิทัล 3) ด้านการสร้างแรงจูงใจในการทำงานยุคดิจิทัล 4) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 457 ชุด เก็บข้อมูลรูปแบบเอกสาร และรูปแบบออนไลน์ (Google Form) โดยได้แบบสอบถามกลับคืนมาร้อยละ 100 เปอร์เซ็นต์

6. สถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ 1) ค่าร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย 3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4)การทดสอบค่าที (t-test) และ5) การทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครูผู้สอน จำนวน 391 คน คิดเป็น ร้อยละ 85.6 ส่วนใหญ่วุฒิการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 57.3 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ในภาพรวม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถาศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
1	สร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล	4.42	0.56	มาก
2	การสร้างวัฒนธรรมบนโลกดิจิทัล	4.44	0.60	มาก
3	การสร้างแรงจูงใจในการทำงานยุคดิจิทัล	4.55	0.54	มากที่สุด
4	การเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล	4.55	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย		**4.49**	**0.51**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งหากเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจในการทำงานยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. =0.54) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.50) และด้านการสร้างวัฒนธรรมบนโลกดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.44 , S.D. = 0.60)

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในยุคดิจิทัล	เพศ				t	P - value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.การสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล	4.46	0.51	4.39	0.60	1.30	0.19
2.การสร้างวัฒนธรรมการทำงานบนโลกดิจิทัล	4.47	0.52	4.43	0.64	0.712	0.42
3.การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน	4.65	0.50	4.49	0.57	3.07**	0.00
4.การเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล	4.61	0.42	4.51	0.53	2.11*	0.03
เฉลี่ย	**4.55**	**0.44**	**4.46**	**0.56**	**1.91**	**0.06**

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการสร้างแรงจูงใจและการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในยุคดิจิทัล	ตำแหน่ง				t	P - value
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ข้าราชการครู			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.การสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล	4.68	0.36	4.37	0.58	5.85**	0.00
2.การสร้างวัฒนธรรมการทำงานบนโลกดิจิทัล	4.69	0.44	4.40	0.61	4.51**	0.00
3.การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน	4.82	0.36	4.50	0.56	6.10**	0.00
4.การเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล	4.82	0.33	4.50	0.51	6.51**	0.00
รวม	**4.75**	**0.33**	**4.44**	**0.53**	**6.26****	**0.00**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในยุคดิจิทัล	**วุฒิการศึกษา**				**t**	**P - value**
	ป.ตรี		**สูงกว่า ป.ตรี**			
	$\bar{X}$	**S.D.**	$\bar{X}$	**S.D.**		
1.การสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล	4.34	0.57	4.47	0.57	-2.39*	0.02
2.การสร้างวัฒนธรรมการทำงานบนโลกดิจิทัล	4.36	0.54	4.50	0.63	-2.56**	0.01
3.การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน	4.45	0.51	4.62	0.56	-3.37**	0.01
4.การเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล	4.47	0.47	4.61	0.51	-2.99**	0.00
รวม	**4.40**	**0.50**	**4.55**	**0.53**	**-3.00****	**0.00**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

สภาพการดำเนินงาน	**แหล่งความแปรปรวน**	**SS**	**df**	**MS**	**F**	**P - Value**
1.การสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.98	0.49	1.54	0.21
	ภายในกลุ่ม	454	144.24	0.31		
	รวม	456	145.22			
2.การสร้างวัฒนธรรมการทำงานบนโลกดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.00	0.50	1.39	0.24
	ภายในกลุ่ม	454	163.83	0.36		
	รวม	456	164.84			

สภาพการดำเนินงาน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P - Value
3.การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 454 456	0.77 134.78 135.56	0.38 0.29	1.30	0.27
4.การเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 454 456	0.25 114.62 114.88	0.12 0.25	0.50	0.60
รวม	**ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม**	**2 454**	**0.68 122.48 123.17**	**0.34 0.27**	**1.27**	**0.28**

จากตารางที่ 5 พบว่า โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จากแบบสอบถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์เชิงลึกสรุปผลได้ดังนี้

3.1 การสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีแนวทางการสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้และอัพเดทความรู้ในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาโดยตรง ในขณะเดียวกันต้องต้องนำความรู้ใหม่ๆมาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.2 การสร้างวัฒนธรรมการทำงานบนโลกดิจิทัล สิ่งสำคัญที่จะต้องเตรียมคือพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กรในการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานสถานศึกษาต้องยึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ตรงไปตรงมา การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายไลน์นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนสามารถส่งงานทางไลน์ ผู้ปกครองสามารถใช้ช่องทางไลน์

3.3 การสร้างแรงจูงใจในการทำงานยุคดิจิทัล คือให้ครูและบุคลากรนำความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เสริม อุปกรณ์พ่วงต่อต่างๆเพื่อให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆอยู่เสมอ จนเกิดเป็นแรงบัลดาลใจในตนเองในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

3.4 การเป็นพลเมืองดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้ถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม มีการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์มากที่สุดตามกรอบของวัฒนธรรมไทย เคารพกฎ กติกา ไม่ล่วงละเมิดข้อมูลความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่น ตลอดจนไม่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคม ประเทศชาติ เป็นต้น

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยควรอภิปรายได้ดังนี้

1.คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายที่เน้นการพัฒนาการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการยกระดับการศึกษาของชาติให้มีมาตรฐานการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ตลอดจนการสนับสนุนข้าราชการครูและบุคลากรสนับสนุนการศึกษาให้มีความก้าวหน้ามั่นคงในอาชีพเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติได้อย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนีพร สงกูล (2557:82-87) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อำไพ อุ่นศิริ (2557:65-66) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตาม เพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ให้ความสำคัญกับบุคลากรด้วยความเสมอภาค ไม่จำกัดเพศ มีแนวปฏิบัติในการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพเท่าเทียมกัน อีกทั้งยังสนับสนุนส่งเสริมในเรื่องของการศึกษาต่อเพื่อพัฒนาและต่อยอดความรู้ของบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภคพร เลิกนอก (2563:157-161) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยจำแนกตามสถานภาพ เพศ ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ พจนีพร สงกูล (2557:82-87) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามเพศ ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตาม ตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตำแหน่งในการปฏิบัติงานที่ต่างกันทำให้มุมมองความคิดเกี่ยวคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล แตกต่างกันไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัย สุนันท์ ศักดิ์ชัยสมบูรณ์ (2556:101-102) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สมนึก ชาวสวน และคณะ (บทคัดย่อ,2021) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้านคือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 2) การสร้างวัฒนธรรมการทำงานบนโลกดิจิทัล 3) ด้านการสร้างแรงจูงใจในการทำงานยุคดิจิทัล 4) ด้านการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล นั้น เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาพึงมีเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐณิชา พรปทุมชัยกิจ และคณะ (บทคัดย่อ, 2021: 50) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พรทิพย์ สุขเอียด (2562: 55) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิชาการ ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสูงครูที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

2.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผู้บริหารมีเทคนิคในการคิดเชิงกลยุทธ์ วางแผนกำหนดนโยบายและทิศทางเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภคพร เลิกนอก (2563: 157-161) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พจนีพร สงกูล (2557: 82-87) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 การสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถถ่ายทอด แลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ร่วมกับบุคคลอื่นได้ เพื่อให้หน่วยงานองค์กรได้มีการปรับตัวพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ผู้นำในยุคดิจิทัลมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาใช้ในสถานศึกษา สร้างความโดดเด่นในการทำงานของหน่วยงานรูปแบบต่างๆ เพื่อยกระดับความเป็นเลิศของหน่วยงานองค์กร สอดคล้องกับ อดุลย์เดช พาบุ (2556: 131) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะที่สำคัญในการกำหนดเป้าหมายในการทำงาน กำหนดนโยบายและ

วิธีการทำงานที่ชัดเจน และเป็นผู้ที่มีการคิดวางแผนการทำงานที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3.2 การสร้างวัฒนธรรมการทำงานบนโลกดิจิทัล คือ ผู้บริหารสถานศึกษารู้จักสร้างหรือส่งเสริมให้หน่วยงานองค์กรรู้จักนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ลดความซ้ำซ้อนของรูปแบบการทำงานเดิม มีกระบวนการวางแผนพัฒนาด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ผู้บริหารมีความสามารถสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พัฒนา และสร้างนวัตกรรมที่เป็นของตนเองได้ โดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นตัวช่วยในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้ท้องถิ่นและ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ เอกรัตน์ เชื้อวังคำ (2564 : 890) กล่าวว่า กล่าว่าผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาโรงเรียน ได้แก่ ความเชี่ยวชาญในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารจัดการเทคโนโลยี และ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล

3.3 การสร้างแรงจูงใจในการทำงานยุคดิจิทัล คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม สร้างแรงบันดาลใจ สนับสนุนครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีการนำความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงานจนเกิดความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พร้อมทั้งการสนับสนุนงบประมาณ อำนวยความสะดวกด้านต่างๆที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลใน สอดคล้องกับ ศุภมาส วิสัชนาม (2560: 78) กล่าวว่า ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่และผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงต้องให้การยอมรับ ยกย่องชมเชยหรือร่วมแสดงความยินดีกับผู้บริหารสถานศึกษาเมื่อปฏิบัติงานประสบความสำเร็จหรือสร้างชื่อเสียงให้กับหน่วยงาน ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น

3.4 การเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นพลเมืองที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการหน่วยงาน มีความรู้ ความสามารถ ในการเข้าถึงเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล แบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้ถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ในด้านกฎหมายทางเทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับ จิตรา กรมจรรยา (2557: 101) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความซื่อสัตย์ปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความยุติธรรม มีเมตตาเอื้อเฟื้อต่อเพื่อนร่วมงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรประเมินระดับคุณลักษณะผู้นำทางด้านดิจิทัลของตนเอง ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทางการศึกษาให้มีความรู้และการใช้สื่อดิจิทัลอย่างคล่องแคล่ว มีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

1.2 ผู้บริหารประเมินระดับคุณลักษณะทางด้านดิจิทัลของครูและบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้มีการพัฒนาตนเองในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่ควรนำผลการศึกษาระดับคุณลักษณะผู้นำทางด้านดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาไปใช้เพื่อกำหนดนโยบาย หรือแนวทางส่งเสริมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรให้เป็นพลเมืองดิจิทัลอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบการสร้างแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

จิตรา กรมจรรยา. (2557). การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1.*วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, *9*(4), 36-44.

จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). *ภาวะผู้นำดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, สำนักพิมพ์ศิริธรรมออฟเซ็ท.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). *กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*

ณัฏฐณิชา พรปทุมชัยกิจ และคณะ. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 15*(2), 50-64.

พจนีพร สงกูล. (2557). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

พรทิพย์ สุขเอียด. (2562). *คุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 [*วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ภคพร เลิกนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น, 7*(2), 157-161.

สามารถ ฟองศิริ. (2558). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

*สุนันท์ ศักดิ์ชัยสมบูรณ์. (2556). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความ คิดเห็นของครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*สิงห์บุรี [วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

สมนึก ชาวสวน .(2564). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, *15*(1), 54-69.

ศุภมาส วิสัชนา. (2560). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

เอกรัตน์ เชื้อวังคำ. *(2564, 25 มีนาคม).“องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4” การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 22. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*

อดุลย์เดช พาบุ. (2565). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในทศวรรษที่ 2560 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*), *9*(1), 201-212.

อำไพ อุ่นศิริ. (2557). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูจังหวัดนครปฐมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9* [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. *มหาวิทยาลัยบูรพา.*